

Pravila za korekcije cijena i naknada

Pravila su objavljena u "Službenom listu CG", br. 13/2017 i 46/2017.

Predmet

Član 1

Ovim pravilima uređuju se uslovi, način i postupak za:

- 1) utvrđivanja privremenih cijena i naknada za korišćenje prenosnog i distributivnog sistema i za rad operatora tržišta električne energije,
- 2) utvrđivanje iznosa korekcija cijena i naknada za korišćenje prenosnog i distributivnog sistema i za rad operatora tržišta električne energije tokom regulatornog perioda, na zahtjev subjekta ili po službenoj dužnosti Agencije, u slučaju da su ispunjeni uslovi iz člana 61 stav 2 Zakona o energetici (u daljem tekstu: Zakon),
- 3) utvrđivanje iznosa korekcija cijena i naknada za korišćenje prenosnog i distributivnog sistema i za rad operatora tržišta električne energije na kraju regulatornog perioda, po osnovu odstupanja ostvarenih energetske i finansijske vrijednosti u odnosu na primijenjene u postupku utvrđivanja regulatornog prihoda, cijena i/ili naknada energetskim subjektima.

Značenje izraza

Član 2

Izrazi i definicije upotrijebljeni u ovim pravilima imaju značenja utvrđena zakonom i metodologijama kojima se reguliše utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda, cijena i/ili naknada za operatore sistema i operatora tržišta.

Privremene cijene i naknade

Član 3

- (1) Agencija utvrđuje privremene cijene i naknade u slučajevima propisanim članom 61 stav 1 Zakona.
- (2) Privremene cijene i naknade utvrđuju se na nivou cijena i naknada koje su se primjenjivale u godini u kojoj se donosi odluka o privremenim cijenama i naknadama.
- (3) Privremene cijene i naknade primjenjuju se od isteka roka primjene važećih cijena i naknada do početka primjene cijena i naknada utvrđenih po zahtjevima energetske i finansijske vrijednosti subjekata za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda, cijena i naknada.
- (4) Odluke o utvrđivanju privremenih cijena i naknada, donosi Odbor Agencije najkasnije 30 dana prije isteka važećih cijena i naknada.
- (5) Odluke o utvrđivanju privremenih cijena i naknada objavljuju se u "Službenom listu Crne Gore" i na internet stranici Agencije.

Korekcije po osnovu primjene privremenih cijena

Član 4

Ako u periodu primjene privremenih cijena i naknada dođe do odstupanja energetske i finansijske vrijednosti u odnosu na veličine korišćene pri utvrđivanju tih cijena, ta odstupanja, utvrđena na osnovu konačnih podataka, će biti uzeta u obzir pri narednom utvrđivanju korekcija cijena i naknada u skladu sa ovim pravilima.

Pokretanje postupka utvrđivanja iznosa korekcija

Član 5

- (1) Postupak utvrđivanja iznosa korekcija regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena i/ili naknada, tokom regulatornog perioda može pokrenuti:
 - 1) Operator prenosnog sistema, operator distributivnog sistema ili operator tržišta, kada utvrdi da se primjenom utvrđenih cijena i naknada ostvaruje prihod koji je različit od prihoda utvrđenog odlukama o utvrđivanju regulatorno dozvoljenog prihoda, cijena i/ili naknada,

2) Agencija, kada utvrdi da se primjenom utvrđenih cijena i naknada ostvaruje prihod koji je različit od prihoda utvrđenog odlukama o utvrđivanju regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena i/ili naknada.

(2) Utvrđivanje iznosa korekcija regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena i/ili naknada na kraju regulatornog perioda je dio postupka za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena i/ili naknada za naredni regulatorni period.

Elementi za utvrđivanje iznosa korekcija u toku regulatornog perioda

Član 6

(1) Energetski subjekat ili Agencija, u skladu sa članom 61 stav 2 Zakona, pokreće postupak utvrđivanja iznosa korekcija regulatorno dozvoljenog prihoda, cijena i/ili naknada, ukoliko usljed dejstva okolnosti koje se nijesu mogle predvidjeti, tokom trajanja regulatornog perioda dođe do odstupanja u ostvarenju u odnosu na utvrđeni regulatorno dozvoljeni prihod na godišnjem nivou:

- 1) troškova poslovanja na koje energetski subjekat ne može uticati,
- 2) prihoda od regulisane djelatnosti,
- 3) amortizacije i povrata na sredstva i
- 4) ostalih prihoda.

(2) Prihod od regulisane djelatnosti iz stava 1 tačka 2 ovog člana predstavlja fakturisanu realizaciju po osnovu usluga prenosa, distribucije i operatora tržišta za godinu za koju se vrši korekcija.

(3) Amortizacija i povrat na sredstva iz stava 1 tačka 3 ovog člana koriguju se po osnovu realizacije investicionih planova za godinu za koju se vrši korekcija.

Elementi za utvrđivanje iznosa korekcija na kraju regulatornog perioda

Član 7

Na kraju regulatornog perioda, iznos korekcije se utvrđuje po osnovu odstupanja ostvarenih energetskih i finansijskih vrijednosti u odnosu na utvrđene na godišnjem nivou u postupku utvrđivanja regulatornog prihoda, cijena i/ili naknada, i to:

- 1) troškova poslovanja na koje energetski subjekat može djelimično uticati,
- 2) promjene stope gubitaka u skladu sa ažuriranom studijom gubitaka,
- 3) troškova poslovanja na koje energetski subjekat ne može uticati,
- 4) fakturisane realizacije po osnovu usluga prenosa, distribucije i operatora tržišta,
- 5) amortizacije i povrata na sredstva po osnovu realizacije investicionih planova,
- 6) ostalih prihoda.

Utvrđivanje iznosa korekcija na zahtjev energetskog subjekta

Član 8

(1) Ako je tokom perioda primjene utvrđenih cijena, na osnovu konačnih podataka na godišnjem nivou, odstupanje veličina iz člana 6 stav 1 ovih pravila, kumulativno veće od 10% u odnosu na regulatorni prihod utvrđen za odnosnu godinu, energetski subjekat može podnijeti zahtjev za utvrđivanje iznosa korekcija regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena i/ili naknada.

(2) Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, energetski subjekat dostavlja dokumentaciju koja sadrži detaljna obrazloženja i proračune traženih korekcija.

(3) Zahtjev i dokumentaciju dostavljenu uz zahtjev, kao i izvještaj o analizi dokumentacije sa predlogom iznosa korekcija Agencija objavljuje na svojoj internet stranici.

(4) Mišljenja i primjedbe na izvještaj iz stava 3 ovog člana zainteresovana lica mogu dostaviti Agenciji u roku od sedam dana od dana njegovog objavljivanja.

Utvrđivanje iznosa korekcija na inicijativu Agencije

Član 9

(1) Ako je tokom perioda primjene utvrđenih cijena, na osnovu konačnih podataka na godišnjem nivou, odstupanje veličina iz člana 6 stav 1 ovih pravila, kumulativno veće od 10% u odnosu na regulatorni prihod utvrđen za odnosnu godinu, a subjekat nije podnio zahtjev, Agencija će pokrenuti postupak po službenoj dužnosti za utvrđivanje iznosa korekcija regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena i/ili naknada.

(2) O pokretanju postupka iz stava 1 ovog člana, Agencija obavještava energetskog subjekta. Obavještenje sadrži i spisak dokumentacije koju je subjekat dužan da dostavi Agenciji u roku od sedam dana od dana prijema obavještenja.

(3) Obavještenje o pokretanju postupka i dostavljenju dokumentaciju, kao i izvještaj o analizi dokumentacije sa predlogom iznosa korekcija, Agencija objavljuje na svojoj internet stranici.

(4) Mišljenja i primjedbe na izvještaj iz stava 3 ovog člana zainteresovana lica mogu dostaviti Agenciji u roku od sedam dana od dana njegovog objavljivanja.

Odluka o utvrđivanju korekcija

Član 10

(1) Sjednica Odbora Agencije na kojoj se razmatra predlog izvještaja iz člana 8 stav 3 ili člana 9 stav 3 ovih pravila, kao i predlog izvještaja po primjedbama zainteresovanih lica, otvorena je za energetskog subjekta i sva zainteresovana lica, o čemu se obavještavaju osam dana prije održavanja sjednice.

(2) Odluku o utvrđivanju iznosa korekcija regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena i/ili naknada, Odbor Agencije donosi najkasnije u roku od 45 dana od dana podnošenja zahtjeva, odnosno pokretanja postupka po službenoj dužnosti.

(3) Odluka iz stava 2 ovog člana, najkasnije u roku od pet dana od dana donošenja dostavlja se snabdjevačima radi formiranja tabela sa iznosima korekcija cijena i naknada i objavljivanja u skladu sa Zakonom.

(4) Snabdjevač je dužan da iznose korekcija iskaže na računima svojih kupaca kao korekciju u korist kupca (sa znakom "-") ili kao korekciju u korist energetskog subjekta (sa znakom "+").

(5) Odluka o utvrđivanju iznosa korekcija regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena i/ili naknada objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore" i na internet stranici Agencije.

Utvrđivanje iznosa korekcija na kraju regulatornog perioda

Član 11

(1) Uz zahtjev za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda, cijena i/ili naknada za naredni regulatorni period, energetski subjekat je dužan da dostavi dokumentaciju potrebnu za utvrđivanje korekcija.

(2) Dokumentacija iz stava 1 ovog člana koja služi za utvrđivanje korekcija, treba da sadrži detaljna obrazloženja i proračune sa podacima koji se odnose na posljednju godinu prethodnog regulatornog perioda i sve godine regulatornog perioda u kojem se podnosi zahtjev za koje postoje konačni podaci.

(3) Dokumentacija iz stava 1 ovog člana, koja je dostavljena u elektronskoj formi, objavljuje se na internet stranici Agencije. Ostala dokumentacija se nalazi u arhivi Agencije i dostupna je svim zainteresovanim licima u skladu sa zakonom.

(4) Korekcije utvrđene na osnovu dokumentacije iz stava 2 ovog člana, uzimaju se u obzir pri utvrđivanju regulatorno dozvoljenog prihoda za naredni regulatorni period u skladu sa Zakonom.

Korekcija troškova poslovanja na koje se može djelimično uticati operatora distributivnog sistema

Član 12

(1) Ukupni troškovi poslovanja na koje se može djelimično uticati koji se transponuju na korisnike distributivnog sistema iz člana 9 stav 7 Metodologije za utvrđivanje regulatornog prihoda i cijena za korišćenje distributivnog sistema električne energije (u daljem tekstu: Metodologija za distribuciju), koriguju se po osnovu:

- razlike ostvarenih količina električne energije u distributivnom sistemu u odnosu na utvrđene,
- primjene stope gubitaka utvrđene ažuriranom studijom gubitaka u distributivnom sistemu,
- razlike između utvrđenih i ostvarenih cijena za nabavku električne energije potrebne za pokrivanje dozvoljenih gubitaka u distributivnom sistemu i dijela dozvoljenih gubitaka u prenosnom sistemu alociranih na korisnike distributivnog sistema.

(2) Korekcija iz stava 1 alineja jedan ovog člana utvrđuje se kao razlika između prihoda koji Operator distributivnog sistema ostvari fakturisanjem količina električne energije korisnicima koji su priključeni na distributivni sistem po cijenama gubitaka utvrđenim za svaku kategoriju potrošnje u skladu sa članom 24 Metodologije za distribuciju i ukupnog troška za nabavku električne

energije po utvrđenim cijenama za pokrivanje dozvoljenih gubitaka u distributivnom sistemu, kao i troška za nabavku električne energije za pokrivanje dijela dozvoljenih gubitaka u prenosnom sistemu alociranih na distributivni sistem.

(3) Korekcija iz stava 1 alineja dva ovog člana utvrđuje se kao razlika troška gubitaka operatora distributivnog sistema izračunatog primjenom stope gubitaka utvrđene ažuriranom studijom gubitaka u distributivnom sistemu i troška gubitaka izračunatog primjenom stope utvrđene odlukama Agencije za predmetne godine, na ostvarene količine električne energije.

(4) Korekcija iz stava 1 alineja tri ovog člana utvrđuje se kao razlika troškova za nabavku električne energije za pokrivanje dozvoljenih gubitaka po cijenama utvrđenim odlukama Agencije i troškova za nabavku električne energije za pokrivanje dozvoljenih gubitaka po ostvarenim cijenama.

Korekcije troškova poslovanja na koje se može djelimično uticati operatora prenosnog sistema

Član 13

(1) Ukupni troškovi poslovanja na koje se može djelimično uticati koji se transponuju na korisnike prenosnog sistema iz člana 9 stav 2 Metodologije za utvrđivanje regulatornog prihoda i cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije (u daljem tekstu: Metodologija za prenos), koriguju se po osnovu:

- razlike ostvarenih količina električne energije u prenosnom sistemu u odnosu na utvrđene,
- primjene stope gubitaka utvrđene ažuriranom studijom gubitaka u prenosnom sistemu,
- razlike između utvrđenih i ostvarenih cijena za nabavku električne energije potrebne za pokrivanje dozvoljenih gubitaka u prenosnom sistemu.

(2) Korekcija iz stava 1 alineja jedan ovog člana utvrđuje se kao razlika između prihoda koji Operator prenosnog sistema ostvari fakturisanjem količina električne energije ostalim subjektima iz člana 1 stav 2 tačka 2 Metodologije za prenos po cijenama gubitaka utvrđenim u skladu sa članom 22 ove metodologije i ukupnog troška za nabavku električne energije po utvrđenim cijenama za pokrivanje dozvoljenih gubitaka u prenosnom sistemu.

(3) Korekcija iz stava 1 alineja dva ovog člana utvrđuje se kao razlika troškova gubitaka operatora prenosnog sistema izračunatog primjenom stope gubitaka utvrđene ažuriranom studijom gubitaka u prenosnom sistemu i troška gubitaka izračunatog primjenom stope utvrđene odlukama Agencije za predmetne godine, na ostvarene količine električne energije.

(4) Korekcija iz stava 1 alineja tri ovog člana utvrđuje se kao razlika troškova za nabavku električne energije za pokrivanje dozvoljenih gubitaka po cijenama utvrđenim odlukama Agencije i troškova za nabavku električne energije za pokrivanje dozvoljenih gubitaka po ostvarenim cijenama.

Korekcije naknade za angažovanje kapaciteta prenosnog sistema

Član 14

Korekcija naknade za angažovanje kapaciteta prenosnog sistema, utvrđuje se kao razlika utvrđenih troškova iz člana 18 stav 1 Metodologije za prenos i ostvarenih tokom perioda za koji se vrši korekcija, i to:

1) Korekcija naknade za angažovanje kapaciteta prenosnog sistema koju plaćaju proizvođači električne energije priključeni na prenosni sistem utvrđuje se kao razlika utvrđenog i ostvarenog prihoda od tih proizvođača,

2) Korekcija naknade za angažovanje kapaciteta prenosnog sistema koju plaćaju ostali subjekti priključeni na prenosni sistem utvrđuje se kao razlika utvrđenog i ostvarenog prihoda od tih subjekata.

Korekcije naknade za angažovanje kapaciteta distributivnog sistema

Član 15

Korekcija naknade za angažovanje kapaciteta distributivnog sistema, utvrđuje se kao razlika utvrđenih troškova iz člana 19 stav 4 Metodologije za distribuciju i ostvarenih tokom perioda za koji se vrši korekcija, i to:

1) kod kupaca kod kojih se snaga mjeri korekcija naknade za angažovanje kapaciteta distributivnog sistema utvrđuje se kao razlika utvrđenog i ostvarenog prihoda po osnovu tarifnog elementa aktivna snaga, po naponskim nivoima,

2) kod kupaca kod kojih se snaga ne mjeri korekcija naknade za angažovanje kapaciteta distributivnog sistema utvrđuje se kao razlika utvrđenog i ostvarenog prihoda po osnovu električne energije koja je isporučena ovim kupcima.

Utvrđivanje iznosa korekcije naknade za rad operatora tržišta

Član 16

Korekcija naknade za rad operatora tržišta vrši se u skladu sa Metodologijom za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta električne energije.

Utvrđivanje iznosa korekcija po osnovu amortizacije i povrata na sredstva

Član 17

(1) Energetski subjekat je dužan da podnese Agenciji izvještaj o realizaciji plana investicija, i to:

- 1) kvartalni izvještaj, u roku od 30 dana po isteku kvartala i
- 2) godišnji izvještaj do 01. marta tekuće za prethodnu godinu.

(2) Korekcija prethodno utvrđenog povrata na sredstva i amortizacije po osnovu ostvarenja investicionog plana, vrši se, na način utvrđenim ovim pravilima, uzimajući u obzir:

- 1) početak i obim realizacije svake investicije pojedinačno ili grupe povezanih investicija ako su one utvrđene odobrenim planom;
- 2) polovinu kamatne stope po kojoj je emitovana posljednja crnogorska obveznica objavljenu od strane nadležne institucije.

(3) Obim i dinamiku realizacije investicija u odnosu na odobreni investicioni plan Agencija utvrđuje na osnovu analize godišnjeg izvještaja o realizaciji investicija iz stava 1 tačka 2 ovog člana, (u daljem tekstu: godišnji izvještaj), i

1) ako se tokom godine investicija ostvari u obimu manjem od 75% od odobrenog za tu godinu ili

2) ako se investicija čija je realizacija planirana na period od tri ili više godina, ostvaruje u toku prve dvije godine u obimu manjem od 75% od odobrenog za odnosni period, vrijednost te investicije će se isključiti iz osnovice za obračun povrata i amortizacije do stavljanja sredstva u funkciju, uzimajući u obzir kamatnu stopu iz stava 2 tačka 2 ovog člana.

(4) Ako investiciono ulaganje iz stava 3 tačka 1 ovog člana rezultira završetkom izgradnje i aktiviranjem sredstva, Agencija za razliku ukupno odobrene investicije i realizovanog investicionog ulaganja obračunava iznos korekcije povrata na sredstva i amortizacije, uzimajući u obzir kamatnu stopu iz stava 2 tačka 2 ovog člana.

(5) Ako se investiciono ulaganje realizuje u obimu većem od 75% a manjem od 100% u odnosu na odobreno, Agencija utvrđuje korekcije prethodno utvrđenog povrata na sredstva i amortizacije na osnovu analize godišnjeg izvještaja, i to na sljedeći način:

1) za jednogodišnje investicije, Agencija obračunava iznos korekcije odobrenog povrata i amortizacije na razliku između odobrenog iznosa investicije i ostvarenog investicionog ulaganja, uzimajući u obzir kamatnu stopu iz stava 2 tačka 2 ovog člana,

2) za investicije planirane u trajanju od tri i više godina, ako se realizacija u toku prve dvije godine ostvaruje u obimu većem od 75% a manjem od 100% u odnosu na odobreno, iznos korekcije odobrenog povrata i amortizacije obračunava se na razliku planiranog iznosa investicije i ostvarenog investicionog ulaganja u toku regulatornog perioda, uzimajući u obzir kamatnu stopu iz stava 2 tačka 2 ovog člana.

(6) Ako se investiciono ulaganje realizuje u obimu većem od 100% u odnosu na odobreno, energetski subjekat je dužan da u godišnjem izvještaju obrazloži razloge prekoračenja investicije, a Agencija nakon razmatranja obrazloženja postupa na sljedeći način:

1) za jednogodišnje investicije, više ostvareno ulaganje odbija ili potpuno ili djelimično prihvata, a za više prihvaćenu vrijednost izvršenog ulaganja obračunava iznos korekcije uzimajući u obzir kamatnu stopu iz stava 2 tačka 2 ovog člana,

2) za investicije čija je realizacije planirana u tri i više godina, više ostvareno ulaganje u bilo kojoj prethodnoj godini realizacije investicije priznaje kao ulaganje u narednoj odnosno narednim godinama, i ako se ukupno ulaganje na kraju perioda investiranja ostvari u iznosu većem od ukupno odobrenog, isto tretira kao u tački 1 ovog stava.

(7) Odredbe stava 3 ovog člana se neće primijeniti ukoliko do kašnjenja u realizaciji planiranih investicija dođe usljed dejstva više sile.

Primjena korekcija

Član 18

(1) Korekcije iz čl. 6 i 7 ovih pravila, primjenjuju se u prvoj narednoj godini tekućeg regulatornog perioda, odnosno u prvoj godini narednog regulatornog perioda.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, ukoliko bi primjena korekcija imala nepovoljan uticaj na poslovanje energetske subjekta ili na kupce električne energije, Agencija može korekcije primijeniti na više regulatornih godina.

Prestanak važenja

Član 19

(1) Danom stupanja na snagu ovih pravila prestaju da važe Pravila za izmjenu tarifa za električnu energiju ("Službeni list Crne Gore", br. 22/13 i 26/15).

(2) Danom stupanja na snagu ovih pravila prestaje da važe:

- član 15 st. 8-15 i čl. 8-11 Dodatka Metodologije za utvrđivanje regulatornog prihoda i cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije ("Službeni list Crne Gore", broj 2/12, 12/12, 61/13, 35/14 i 32/15),

- član 15 st. 8-14 i čl. 9-12 Dodatka Metodologije za utvrđivanje regulatornog prihoda i cijena za korišćenje distributivnog sistema električne energije ("Službeni list Crne Gore", broj 2/12, 12/12, 32/15) i

- čl. 5, 6 i 7 Dodatka Pravila o odobravanju naknade za rad operatora tržišta električne energije ("Službeni list Crne Gore", broj 24/12).

Član 19a

Izuzetno od odredbe člana 19 stav 1 ovih pravila, u postupku utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta za 2018. godinu, utvrđivanje iznosa korekcije naknade za rad operatora tržišta za 2016. godinu, vrši se primjenom odredbi Pravila za izmjenu tarifa za električnu energiju ("Službeni list Crne Gore", br. 22/13 i 26/15).

Stupanje na snagu

Član 20

Ova pravila stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 17/247-13

Podgorica, 23. februar 2017. godine